Komission ehdotus rakennusten energiatehokkuusdirektiivin uudelleenlaadinnasta – toissijaisuusasia TS 8/2022 vp

Maarit Haakana, ympäristöneuvos, ympäristöministeriö
Sari Rapinoja, lainsäädäntöneuvos, ympäristöministeriö
Suuri valiokunta 4.3.2022

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Alustavaa arviointia ehdotuksen toissijaisuusperiaatteen mukaisuudesta

- Direktiivin uudistamisen keskeisenä tavoitteena on rakennusten kasvihuonekaasupäästöjen ja energian loppukulutuksen vähentäminen vuoteen 2030 mennessä sekä pitkän aikavälin vision asettaminen rakennuksille kohti EU:n laajuista ilmastoneutraaliutta vuonna 2050.
  - lisätä korjausrakentamisen määrää ja perusteellisuutta
  - parantaa tietoa rakennusten energiatehokkuudesta ja kestävyydestä
  - varmistaa, että kaikki rakennukset ovat vuoden 2050 ilmastoneutraaliusvaatimusten mukaisia.

- Ehdotuksesta ei ole vielä virallisia valtioneuvoston kantoja
- Alustavan arvion mukaan ehdotus on pääosin toissijaisuusperiaatteen mukainen
- Alustavan arvion mukaan ehdotuksen 7 ja 9 artikla sekä liite III ovat ongelmallisia toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta

Uudisrakentaminen (7 artikla)

- Ehdotuksen 7 artiklassa ja liitteessä III uudisrakentamisen energiatehokkuutta koskevat vaatimukset asetetaan EU-tasolla.
- Direktiiviehdotuksen mukaan uudisrakennusten tulee olla päästöttömiä liitteen III mukaisesti. Komissio antaa liitteessä enimmäisraja-arvot (primäärienergiankulutukselle), jotka on alitettava
- Ehdotuksessa unionin alue on jaettu neljään eri ilmastovyöhykkeeseen, joilla on omat enimmäisraja-arvot. Arvot on annettu kolmelle ryhmälle: asuinrakennukset, toimistot ja muut ei-asuinrakennukset.

- <u>Näkemyksiä ehdotukseen</u>
  - Päästöttömän rakennuksen primäärienergiankulutuksen enimmäisarvot tulee asettaa kansallisesti, jolloin voidaan ottaa parhaiten huomioon
    - Jäsenvaltioiden erilaiset ilmasto-olosuhteet
    - kansalliset olosuhteet
    - soveltuminen kansalliseen energiajärjestelmään

Olemassa olevat rakennukset (9 artikla) (1/2)

- Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava että energiatehokkuudeltaan heikoimmat olemassa olevat rakennukset saavuttavat tietyt energialuokat tiettyyn määräaikaan mennessä
  - Käytännössä velvoitetaan rakennusten omistajat korjaamaan rakennukset ilman rakennuksen muuta korjaustarvetta tai ilman rakennuksen omistajan hyväksyntää
  - Aikataulut tiukat, ensimmäiset velvoitteet saavutettava jo vuoden 2027 alussa

- <u>Näkemyksiä ehdotukseen</u>:
  - Ehdotus tarkoittaa suuren osan rakennuskannan korjaamista pelkästään energiatehokkuuden parantamisen vuoksi ilman rakennuksen muuta korjaustarvetta.
    - Korjausvelvoite koskisi alustavan arvion mukaan 35 prosenttia Suomen rakennuskannasta.
    - VTT:n arvion mukaan velvoitteista aiheutuvat kustannukset 13,7 miljardia eli noin 1-1,5 miljardia vuodessa

Olemassa olevat rakennukset (9 artikla) (2/2)

- Näkemyksiä ehdotukseen:
- Kansallisella tasolla päätetyillä toimilla voidaan edistää rakennusten energiatehokkuutta tehokkaammin, sillä jäsenvaltioilla on paras tieto rakennuskantansa korjausmahdollisuuksista ja korjauksista seuraavista energiatehokkuus- ja ilmastohyödyistä.
- Direktiiviehdotuksen tavoite voitaisiin toteuttaa tehokkaammin ehdotetulla kansallisella rakennusten perusparannussuunnitelmalla. Suunnitelmassa jäsenvaltiot pystyisivät paremmin itse määrittelemään aikataulut ja keinot sekä ottamaan huomioon kansalliset olosuhteet ja rakennuskannan niin, että saavutettaisiin hiilestä vapaa ja energiatehokas rakennuskanta vuonna 2050.
- EU-tasolla tulisi säätää vain yleisistä ja kansallisten rakennusten perusparannussuunnitelmien yleisistä puitteista, mutta ei jäsenvaltioiden rakennuskannan pakollisesta korjaamisesta.

U-kirjeen käsittelyaikataulu

- Komissio antoi direktiiviehdotuksen 15.12.2021
- Valtioneuvoston U-kirjelmä on poliittisessa valmistelussa (virallisia kantoja ei vielä ole)
- Energia- ja Euratom- jaoston kirjallinen menettely oli 8.2 - 11.2
- EU- ministeriövaliokunta 9.3.?
- VN yleistunto ja raha-asiain valiokunta 17.3.?

Kiitos!

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment